

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه
۱۹ اکتوبر ۲۰۲۲

یونس نگاه

بنیادگرایی و تروریسم آفت معنویت

جریان‌های بنیادگرا و محافظه‌کاری که این همه سال در مخالفت با ترقی فرهنگی و اجتماعی، شهرنشینی و زندگی مدنی جنگیده‌اند، زیر علم دفاع از معنویت ایستاده‌اند و به بهانه مبارزه با ماده‌گرایی و نجات جامعه از فساد معنوی، مکتب و سرک را ویران کرده‌اند، موسیقی و هنر را تکفیر کرده‌اند و معلم و انجینر را سر زده‌اند. آنان در مسیر رشد جامعه ایستاده‌اند و مانع رشد مادی و معنوی آن شده‌اند.

وضعیت یک سال و چند ماه اخیر تازه‌ترین نمونه حاکمیت این طیف از مدعیان معنا است. آنان با محدود کردن آزادی شهروندان، به انزوا راندن تحصیل‌کردگان، محروم کردن دختران از تعلیم و زنان از کار، فسخ قوانین و نادیده گرفتن عرف و قراردادهای اجتماعی، تجاوز به حقوق ضعیفان و تکفیر شادی و موسیقی، زندگی مردم را از حداقل‌های معنویت نیز تهی کرده‌اند. شهروندان افغانستان در این مدت، بیش از هر زمانی درگیر رنج‌های مادی و گرفتاری‌های شکلی شده‌اند. حریم خصوصی افراد نابود گشته، رشته‌های عاطفی به دلیل فقر و تنگدستی تا مرز فروش جگرگوشه‌ها گسسته و مشغولیت‌های ذهنی آدم‌ها در افشار و طبقات مختلف جامعه به تقلای حفظ جان و پالیدن راه گریز از زندان طالبانی تقلیل یافته است. امروز به ندرت کسی از میان افغان‌ها به دفتر «برگ درختان سبز» می‌اندیشد و حوصله تلاش برای گشودن راز وجود، رمز حیات و شکوه کاینات را دارد.

پیش از طالبان، برای اکثریت جامعه امید و رؤیا وجود داشت و میلیون‌ها کودک و نوجوان وطن هر سال مشغول رقابت در شکل‌دهی فردای فردی و جمعی خود بودند. بسیار خانواده‌هایی بودند که دور دسترخوان‌شان صحبت از پله‌های موفقیت فرزندان بود. آنان از الگوهای تعلیمی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی با هم قصه می‌کردند و برای دختران و پسران شان از فرداها سخن می‌گفتند. در گوشه و کنار وطن کودکانی بودند که هر صبح وقتی از خانه به سوی مکتب و آموزشگاه می‌رفتند، خود را قدمی به پیروزی نزدیکتر می‌دیدند. هر ماه کتاب‌های تازه چاپ می‌شد، آهنگ‌های تازه به بازار می‌آمد، شعرهای نو سر زبان‌ها می‌افتاد و مدال‌آوران تازه به شهرت می‌رسیدند.

در این یکسال و چند ماه، قلم‌های مملکت ما بسیار کم‌کار بودند، استعدادها را کد ماندند و دست‌رخوان‌ها تهی‌تر شدند. جامعه هرگاه از تحرک بازماند و دست‌رخوان‌هایش تهی شود، معنویت در آن سقوط می‌کند. معنا در خلأ رشد نمی‌یابد؛ بلکه مثل هر پدیده‌ی دیگر به محیط و زمین مناسب نیاز دارد. معنویت جامعه رابطه‌ی مستقیم با رفاه و آزادی دارد. بدون رفاه مادی استعدادها شگوفا نمی‌شوند و در سایه‌ی استبداد و سرکوب، حتا اگر رفاه مادی نسبی هم به وجود آید، آدم‌ها در باتلاق شکل‌گرایی، تظاهر، فریب‌کاری و خودسانسوری از بلوغ معنوی محروم می‌شوند. افتادن به چنگ بنیادگرایی، تنها محرومیت اقتصادی و مادی نیست؛ بلکه سقوط معنویت نیز است.